



Van het Hoofdbestuur

Karin Ridderbeks

Op 22 januari 1996 kwam aan de orde:

- Financieel overzicht studiedag. De kosten zijn binnen de begroting gebleven. Besloten is om in het vervolg jaarlijks een studiedag te organiseren. De studiedag 1996 zal worden georganiseerd door de regio Zuid. Nadere mededelingen volgen zo spoedig mogelijk.

- Tot nu toe werden declaraties van regio's en werkgroepen zonder tussenkomst van de penningmeester uitbetaald. Omdat de penningmeester verantwoordelijk is voor de financiën van de bond zullen vanaf heden alle declaraties vóór uitbetaling door hem worden bekeken. Na akkoordbevinding door de penningmeester wordt dan tot uitbetaling overgegaan.

- Cursussen. In Bijen worden cursussen aangeboden tegen verschillende tarieven. In dit verband heeft het bestuur informatie ingewonnen bij de AOC's Noord-Brabant en Limburg. Gebleken is dat de officiële cursustarieven bij beide AOC's gelijk zijn. Niet duidelijk is waarom afdelingen cursussen kunnen aanbieden tegen lagere tarieven.

- Manifestatie LLTB. In het kader van het 100-jarig bestaan van de LLTB organiseren de vaktechnische organisaties in de akker- en tuinbouw op 22 en 23 juni 1996 een grote manifestatie op de proefbedrijven te Horst. De imkersbond zal met een stand op deze manifestatie vertegenwoordigd zijn. Contactpersoon is het HB-lid, dhr. L. van de Goor.

- De federatievergadering moet dit jaar door ons geregeld worden. Bekeken zal worden of het mogelijk is om deze vergadering, evenals vorig jaar, weer te koppelen aan de algemene vergadering van de imkersbond van de ABTB op 2 maart a.s.

- De pogingen om te komen tot één lidmaatschapsbewijs/registratiekaart zijn om diverse redenen op niets uitgekomen. Wel komt er voor de imkersbonden van de LLTB, ABTB en de bijenhoudersbond NCB een uniforme kaart, conform het NCB-model.

- De begrafenis van ons oud-Hoofdbestuurslid, dhr. W. Steegmans, werd door enkele bestuursleden bijgewoond. De familie Steegmans bedankt de bond voor de getoonde blijken van deelneming.

- Het vergaderschema 1996 werd als volgt vastgesteld: 2 april, 20 mei, 18 juni, 24 augustus, 14 september (jaarvergadering), 7 oktober en 10 december.

- Datum jaarvergadering. Op de afgelopen algemene vergadering is gevraagd om de mogelijkheid te onderzoeken om de AV weer in het voorjaar te houden. Het bestuur heeft zich hierover beraden. De redenen die destijds hebben geleid tot het verplaatsen van de AV naar het najaar gelden niet meer. Vanaf 1997 zal daarom de AV weer in het voorjaar (april) worden gehouden. De AV

1996 zal, in tegenstelling tot eerdere berichten, op 1 september 1996 plaatsvinden.

- Gang van zaken met betrekking tot berichtgeving Amerikaans vuilbroed. Gebleken is dat er een en ander schort aan deze berichtgeving. Om hierin verbetering te brengen is er contact geweest met de RVV. In het vervolg zal alle informatie rechtstreeks worden toegezonden aan het bondssecretariaat. Het secretariaat zal zorgdragen voor informatie van afdelingen en werkgroep ziektebestrijding.

- Contactpersonen ziektebestrijding

Nog lang niet alle afdelingen hebben een contactpersoon aangemeld. De namen van de wel aangemelde personen zijn doorgegeven aan de werkgroep ziektebestrijding.

- Displays. Het is niet gelukt om het beheer van de displays onder te brengen bij de afdeling Weert. Er wordt verder gezocht naar afdelingen of personen die het beheer van de displays op zich willen nemen.



Koninginneteeltdag 1995

Jan Dommerholt

Op 27 januari werd op de Universiteit van Utrecht de jaarlijkse bijeenkomst gehouden over teelt en selectie bij bijen. De dag was georganiseerd door de Koninginneteeltcommissie van de VBBN. Door de weersomstandigheden was Noord-Nederland dit jaar slechts matig vertegenwoordigd. Voor de middag was er verslag van lopend onderzoek en een bijdrage over een eenvoudige methode van het verbeteren van de erfelijke aanleg van bijenvolken.

De middag had als thema de controle op Amerikaans vuilbroed (AVB) bij de koninginnteelt en op bevruchtungsstations. Joop Beetsma (Landbouwwuniversiteit Wageningen) gaf voorlopige resultaten van een vorig jaar begonnen onderzoek naar het opruimgedrag van verschillende bijenrassen. Het opruimgedrag wordt algemeen beschouwd als het kenmerk dat aangeeft of bijen in staat zijn zichzelf te beschermen tegen indringers zoals bijvoorbeeld Amerikaans vuilbroed en de varroamijt. Er zijn aanwijzingen dat er genetische verschillen bestaan in dit opruimgedrag tussen volken maar niet tussen rassen. De vorig jaar uitgevoerde proeven gaven aan dat hierover nog veel onduidelijkheid bestaat. Het was zelfs moeilijk om in herhaalde proeven aan te tonen dat het steeds dezelfde volken zijn die het beste opruimgedrag vertonen. Jan Otten gaf een zeer inspirerende bijdrage over standverbetering. Hij maakte duidelijk dat iedere imker

met eenvoudige middelen in staat is de volken te voorzien van koninginnen uit selectieprogramma's. De bijdrage van Jan Ottens is voor veel meer imkers interessant, dan aanwezig in Utrecht. In Bijen wordt daarom de tekst van zijn voordracht opgenomen.

In het middagprogramma werden de voor- en nadelen van verschillende methoden van detectie van Amerikaans vuilbroed besproken. De heer Veenhof gaf een uiteenzetting over de klinische (= op het oog) methode voor controle op AVB.

Hij memoreerde dat de sporen van AVB in alle volken aanwezig kunnen zijn en dat omgevingsfactoren en de imker bepalen of langzaam dan wel snel een uitbraak kan plaatsvinden. De klinische methode van opsporing past in deze opbouw. Als het volk echt ziek is dan kan dat klinisch worden herkend. Wordt op deze manier AVB geconstateerd dan is er in Nederland een aangifteplicht en worden alle volken op de stand vernietigd. Voordat het tot klinische verschijnselen komt kunnen er ook aanwijzingen zijn dat de volken risico's lopen. Om dit op te sporen zijn er methoden om in het laboratorium de AVB-sporen in honing en broed aan te tonen. Hoe dit in zijn werk gaat en welke normen aangehouden moeten worden werd toegelicht door Johan Bongers van het ID-DLO in Lelystad. Hij heeft het afgelopen jaar honingmonsters onderzocht die op advies van de Werkgroep AVB door de VBBN en ook door BBV-imkers waren ingezonden.

Luuk de Wit gaf in zijn bijdrage aan wat de BBV vorig jaar bewogen had om de detectie van AVB via honingonderzoek te doen. Aan het eind van de dag werd geconcludeerd dat het zeer wenselijk is dat voor 1996 een eenduidige en onafhankelijk uitgevoerde methode van detectie van AVB voor koninginnteelt en bevruchtungsstations gehanteerd zal gaan worden. Dick Vunderink meldt dat hij de verschillende groeperingen spoedig bijeen zal roepen om de te volgen methode vast te stellen. Een zeer gevarieerde en geanimeerde Koninginneteeltdag met bijdragen van hoog gehalte werd om 15.30 uur afgesloten.

Uit de PC van de voorzitter

Dick Vunderink

Deze PC wijd ik aan Amerikaans vuilbroed (AVB). En het wordt nog een positief verhaal ook. Positief over de preventie, uiteraard niet over de ziekte. Vorig jaar liep dat mis. In een breed overleg kwamen wij tot een aanbeveling van de Bedrijfsraad, maar de prijs schoot velen in het verkeerde keelgat. De BBV koos een andere weg en over en weer vertoonden we een stekelig gedrag. Over en weer hadden we daar natuurlijk geen vrede mee, maar hoe vinden we elkaar? Drie keer pakten we het bij de kop. Eerst op de Koninginneteeltdag, waar de verschillende methoden: de klinische controle (kijken of er verschijnselen zijn) of sporencontrole van honing of broed in het laboratorium, met hun voor- en nadelen werden besproken. Vervolgens nog eens dunnetjes (nee dik) over op de Gezondheidsdag in Utrecht met een zeer geïnteresseerd publiek (goede opkomst ook) en even interessante lezingen.

Daar werd ook het Witboek AVB van de Teeltgroep Fiveldal verkocht, maar ik kreeg het gratis op voorwaarde dat ik er in Bijen over zou schrijven. Dat komt zo dan. En op 26 februari probeerden we met belanghebbenden tot besluiten te komen na alles wat we gehoord hebben. En dat is gelukt. Die besluiten vindt u elders in dit nummer. We waren het volstrekt eens dat we moeten doorgaan met preventie en dat de koninginnteelt een risicofactor is. Dat risico moeten we beperken. We hebben nu gekozen voor de methode van sporencontrole in honing voor circa f50,-. En als er geen sporen zijn, dan blijft het daarbij. Wordt er wel wat aangetroffen, dan volgt overleg over de volgende controlestap. Dat kost weer geld en wij willen ons uiterste best doen daarvoor geld te vinden, zodat de teler geen extra kosten heeft. Persoonlijk voel ik er wel voor dat de afnemers van larven daar in de toekomst aan bijdragen. Een potje vormen voor de preventiekosten met f0,25 per larve. Waarom moet de teler alleen de kosten dragen? Maar nogmaals, mijn idee en dit jaar zeker nog niet. Verder weer logboeken op markten en bij bevruchtungsstations.

Dat werkte goed. Maar vooral, laat iedere imker meer werk maken van netjes en zorgvuldig imkeren. Daarmee kom ik op de Werkgroep Amerikaans Vuilbroed. Met leden uit de RVV, de universiteiten, de Ambrosiushoeve en de bijenhouderij. Een jaar geleden opgericht op initiatief van de Veterinaire Dienst met de vraag: voldoet het huidige beleid? We zijn bezig met ons advies in een eindrapport maar er komen steeds weer gezichtspunten bij. Als ik vast uit de school klap, dan geef ik een aantal conclusies:

- zolang het aantal uitbraken in Nederland zo beperkt blijft, is stamping-out de beste bestrijdingsmethode;
- ontsmetting van materiaal met gammastraling is hoopgevend, maar we hebben een goede praktijktest nodig om te kijken of het inderdaad effectief en goedkoper is.
- de grootste verspreider is de imker. Hygiënisch imkeren, inclusief veel meer administratie door de imker is hard nodig.
- om het de RVV mogelijk te maken snel en efficiënt te werken bij een uitbraak, is veel meer discipline en medewerking van de imkers en de verenigingen nodig.
- de sporencontrole op honing is mogelijk een goed detectiemiddel en kan nuttige gegevens opleveren die t.z.t. kunnen leiden tot hanteerbare normen.

Tenslotte nog het Witboek. Ik heb daar kritische opmerkingen over gemaakt aan de samenstellers. Ik waardeer hun werk ook omdat zij meedenken en om hun adviezen. Zij komen met aanbevelingen om bij de koninginnteelt sterker te gaan selecteren op poetsgedrag en in onze richting met het advies tijdige detectie door sporencontrole in honing te overwegen. De eerste stap hebben we nu gezet. Ook weer een stap dichterbij elkaar. Wel moeten we spraakverwarring vermijden: bestrijding, detectie en preventie moeten we niet over één kam scheren. Ik merk die spraakverwarring voortdurend en dat vertroebelt de discussie.